

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr 6

Desember 1947

45. årgang

Redigert av dr. agr. Aasulv Løddesøl.

SØKNAD OM STATSBIIDRAG OG FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 1948.

Det norske myrselskap har sendt Landbruksdepartementet følgende søknad om statsbidrag for kommende budsjettermin:

Til

Landbruksdepartementet,
Oslo.

Det norske myrselskap søker herved ærbødigst om statsbidrag for budsjetterminen 1. juli 1948—30. juni 1949 stort

kr. 110.000,00

til selskapets ordinære virksomhet og et statsbidrag stort

kr. 17.000,00

til videre utbygging av myrforsøkene i Nord-Norge.

Som bilag følger:

1. Forslag til budsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1948.
2. Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og for spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for 1948.
3. Redegjørelse fra Myrkomiteen for Nord-Norge ved formannen, konsulent P. Johnsen.
4. Uttalelser fra Nordland landbruksselskap av 16. juli 1947 om utvidet forsøksvirksomhet på myr i Nord-Norge.
5. Det norske myrselskaps søknad om statsbidrag for kalenderåret 1947.
6. Det norske myrselskaps årsmelding og regnskap for kalenderåret 1946.

Som tidligere år har det også i 1947 vært stor etterspørsel etter myrselskapets assistanse på de forskjellige områder som har med utnyttelse av myr å gjøre:

De viktigste arbeidsoppgaver i 1947.**1. Brenntorvproduksjonen.**

At arbeidskraftsspørsmålet kom til å bli meget vanskelig å løse for brenntorvprodusentene også i år, var tydelig allerede ved årets begynnelse. Derfor innhentet vi i februar måned oppgaver fra alle større brenntorvprodusenter over behovet for arbeidskraft i drifts-sesongen. Hensikten var å søke Fængselsstyret om å få benytte landssvikfanger i torvindustrien hvor dette var ønsket. Det viste seg som ventet at det var et udekket behov for arbeidskraft praktisk talt ved alle anlegg, og en rekke fabrikker var interessert i å få benytte landssvikfanger. Ved de senere konferanser med Fængselsstyrets Landssvikavdeling og representanter for Arbeidsdirektoratet og Skog-direktoratet viste det seg imidlertid at det ikke var mulig å få avgitt fanger til alle anlegg som hadde meldt seg da behovet for arbeidskraft innen jord- og skogbruk var meget stort, og disse næringsgrener måtte også tilgodeses. En del fabrikker fikk senere anvist militære til hjelp, og det har også vært benyttet polakker ved et par fabrikker. Arbeidskraftbehovet ble imidlertid langt fra dekket, og flere fabrikker kom ikke i gang, mens andre har kjørt med redusert arbeidsstokk. Dette er sterkt å beklage, da de klimatiske forhold i Sør-Norge har vært meget gunstige for torvdrift i år, bortsett fra dyp tele i myrene som forsinket igangsettelse av driften fra våren av.

Også i år har Staten ytet garanti for maskintorvproduksjonen, og produsentprisene ble ved Prisdirektoratets kunngjøring av 6. juni i år hevet ca. 10 %. Sistnevnte kunngjøring kom noe sent, men vi tror likevel at alle anlegg som kunne skaffe folk satte i gang driften i håp om at pristillegget ville komme.

Av nye lån til brenntorvindustrien er det hittil i år innvilget i alt 10, herav 3 anleggslån og 7 driftslån til et samlet beløp av kr. 410.000,—. Driftslånene er vesentlig gitt til eldre fabrikker, mens anleggslånene gjelder en ny fabrikk i Nord-Odal, Hedmark, en ny fabrikk i Sande, Møre og Romsdal, og gjenoppbygging av torvbrikettfabrikken i Idd, Østfold. Driften ved denne fabrikk har i år gått meget bra.

Kontroll av driften ved de fabrikker som har torvlån foretas av myrselskapets konsulenter så ofte som arbeidet for øvrig og våre reiseruter tillater. Konsulentvirksomheten vedkommende brenntorvdriften har for øvrig omfattet hele landet. El. a. har vår konsulent for Nord-Norge i år kunnet arbeide også i Finnmark fylke, og har bistått såvel kommunale brensnemnder som private med råd og undersøkelser. Som vi senere kommer tilbake til, er behovet for faglig assistanse i dette fylke ganske stort.

I Trøndelagsfylkene har, som tidligere år, Trøndelag Myrselskap fått bidrag fra myrselskapet til sitt arbeide, som også omfatter undersøkelser vedkommende brenntorvdriften.

Ved vår brenntorvfabrikk i Våler er det i år, foruten vanlig

maskintorvproduksjon, drevet en del forsøk med en ny torvmaskin-type og for øvrig foretatt en del undersøkelser med formål å rasjonalisere brenntorvindustrien. Melding om disse undersøkelser, som enda ikke er avsluttet, vil bli avgitt i en annen forbindelse.

2. *Torvstrøproduksjonen m. v.*

I enda høyere grad enn brenntorvproduksjonen er torvstrøproduksjonen for tiden hemmet av mangel på arbeidskraft. Bare i noen få tilfelle har det lyktes å få avgitt arbeidere (landssvikfanger og botsfengselfanger) til torvstrødrift, da mer livsviktige arbeider har måttet gå foran. I 1946 utgjorde den samlede torvstrøproduksjon ca. 63 % av et normalårs produksjon. Forhåpentlig vil det lyktes å oppnå tilsvarende resultat også i år, men dette vil først statistikken som tas opp ved årets slutt, gi sikker beskjed om.

Av nye torvlån til fremme av torvstrøproduksjonen er det hittil i år tilstått 1 anleggslån og 2 driftslån, samlet lånebeløp *kr. 62.000,—*.

Av undersøkelser vedkommende torvstrødrift, er det foretatt flere, vesentlig for torvstrølag og enkelte gårdbrukere. Det er en tydelig tendens blant gårdbrukerne i retning av egenproduksjon og selvforsyning med strø, en utvikling som må hilses med glede. Torvstrøfabrikkene har nemlig så å si ubegrensede avsetningsmuligheter til hagebruk og gartnerier, teleisolasjon og eventuelt eksport til U. S. A.

Huminalproduksjonen har også vært hemmet av mangel på arbeidskraft. Den dreier seg om ca. 7.000 baller i inneværende år.

For tiden bygges en ny større torvstrøfabrikk på Glesmyra i Våler av A/S Østlandske Torv, og videre er under oppførelse en ny fabrikk for framstilling av torvisolasjonsplater ved Stålåkermysra i Tjølling. Det er A/S Norsk Torvisolasjon, Oslo, som står i spissen for sistnevnte anlegg.

3. *Myrundersøkelser i dyrkingsøyemed.*

En rekke dyrkingsfelter har også i år vært innmeldt til undersøkelse, og de fleste søknader er allerede etterkommet. For tiden undersøkes en del større myrstrekninger i Finnmark etter anmodning av Vardø kommune og Statens Jordsalgskommisjon. I andre deler av landet gjenstår et større felt på Kvinesheia i Vest-Agder, et i Hallingdal, Buskerud, og et på Senja, Troms. Forhåpentlig vil vi rekke over alle innmeldte felter før arbeidet i marken avsluttes til høsten.

Formålet med disse undersøkelser er å skaffe skikkede dyrkingsfelter for anlegg av kulturbeiter og for bureising eller tilskottsjord til småbruk. Det er av overmåte stor betydning å få slike felter grundig undersøkt av fagfolk før det legges ned arbeide og kapital på myrer som kanskje er lite skikket for jordbruksmessig utnyttelse.

4. Myrinventeringen.

Arbeidet på Vestlandet fortsetter også i år, hittil er Fitjar, Bremnes, Moster og Bømlo herreder i Sundhordland undersøkt. Det er meningen å fortsette arbeidet i Sveio herred for om mulig å bli ferdig med alle typiske kystherreder i Hordaland i år. Tidligere er nemlig kystherredene i Nordhordland og Middhordland undersøkt. Dermed har vi bl. a. skaffet til veie en oversikt over samtlige brenn-torvmyrer innen et område som er sterkt utsatt for jordødeleggelse ved urasjonell torvdrift.

På Østlandet er hittil i år foretatt myrinventering i Landåsen skog i Fluberg. Det pågår for tiden undersøkelser i en rekke større skogeiendommer i Åmot, Storelvdal og Solliia herreder. Det er beite-mulighetene som det her særlig har interesse å få utredet.

5. Forsøksvirksomheten i myr dyrking.

Denne virksomhet er særskilt omtalt av forsøksleder Hagerup i hans kommentarer til budsjettforslaget for forsøksstasjonen på Mæresmyra og spredte felter omkring i landet. Antallet av felter ved forsøksstasjonen har i år vært 62 og av spredte felter har vi i alt 38. Det arbeidet som er innledet for å utvide vår forsøksvirksomhet i Nord-Norge vil bli omtalt senere under omtalen av arbeidsprogram-met for neste år.

Bemerkninger til budsjettforslaget.

Det påregnede ordinære budsjett for 1948 lyder på *kr. 160.000,—*. Dette betegner en økning stor *kr. 5.000,—* sammenliknet med vårt budsjettforslag for 1947 (bilag 5). Det er øking på en rekke utgifts-poster, bl. a. på lønningskontiene. Dette skyldes de vedtatte forhøyede krisetillegg og flere opptjente alderstillegg til funksjonærene og videre en betydelig stigning i lønningene til arbeiderne ved forsøksstasjonen på Mæresmyra. Dessuten har vi foreslått en øking av vårt årlige bidrag til Trøndelag Myrselskap, fra *kr. 1.800,—* til *kr. 3.000,—* grunnet at selskapet har gått til ansettelse av en fast assistent istedenfor som tidligere år å benytte seg av midlertidig engasjerte landmålere. For inneværende år har myrselskapet bevilget *kr. 3.000,—*, mens Trøndelag Myrselskap søkte om *kr. 5.000,—* i bidrag.

Det har ikke vært mulig å øke selskapets inntekter tilsvarende, tvertimot viser inntektene en nedadgående tendens vesentlig p. gr. a. fortsatte konverteringer til lavere rente av selskapets verdipapirer, som vesentlig består av statsobligasjoner. Vi har dog budsjettert med samme inntekt av vår virksomhet og av egne midler som for inneværende år, nemlig tilsammen *kr. 50.000,—*. Differansen *kr. 110.000,—* må følgelig dekkes ved statsbidrag. Dette er *kr. 5.000,—* mer enn vi søkte om for inneværende budsjettermin, nemlig *kr. 105.000,—* (jfr.

bilag 5). Denne søknad ble imidlertid ikke innvilget helt ut, idet statsbidraget for budsjetterminen 1947—48 utgjør *kr. 95.000,—*. Differansen mellom påregnet og bevilget statsbidrag går i første rekke ut over myrinventeringen, som departementet ikke har funnet å kunne støtte med mer enn *kr. 10.000,—*, mens vi i likhet med tidligere år hadde oppført *kr. 20.000,—* til denne gren av selskapets virksomhet.

Statsbevilgningen til myrselskapet har i de siste år vært fordelt med 50 % på Landbruksdepartementets landbrukskontor og 50 % på departementets skogkontor. Vi forutsetter en liknende fordeling av bidraget til myrselskapets ordinære virksomhet også i kommende budsjettermin, og vi sender derfor likelydende søknader til begge de nevnte kontorer.

Av budsjettforslaget går fram at vi foruten søknad om statsbidrag til vår ordinære virksomhet, har tatt opp forslag om en ekstra bevilgning til utvidet forsøksvirksomhet på myr i Nord-Norge. Det vil første år trenges *kr. 17.000,—* til igangsettelse av slike forsøk. Som en vil se av forsøksleder H a g e r u p s sluttmerknader til budsjettforslaget for myrforsøkene (bilag 2), er den nåværende bevilgning til forsøkene altfor liten som den er, og det vil derfor ikke være mulig å utvide virksomheten i Nord-Norge uten at særskilt bevilgning blir gitt, en bevilgning som antakelig i sin helhet blir å belaste Landbruksdepartementets landbrukskontor.

Arbeidsprogrammet for 1948.

Vi skal så ganske kort omtale de viktigste arbeidsoppgaver som står på dagsordenen for kommende år:

1. Konsulentarbeidet vedkommende brenntorvproduksjonen:

Vi har ikke tatt opp forslag om opprettelse av flere konsulentstillinger når det gjelder brenntorvindustrien og arbeidet for å bekjempe jordødeleggelsen ved urasjonell torvdrift i kystbygdene, skjønt en utvidelse på dette område kunne trenges. Det er bl. a. framkommet ønske om å få en særskilt torvkonsulentstilling for Finnmark, en sak som tidligere har vært drøftet mellom Kontoret for Innenlandsk Brensel, fylkesmannen i Finnmark og myrselskapet. For tiden sorterer torvkonsulentarbeidet under skogforvalterne og deres torvtilsynsmenn. Skogforvalterne er imidlertid så opptatt med sine skoglige gjøremål at de ikke får tilstrekkelig tid til å ta seg av torvtilsynet. Skogforvalteren i Vest-Finnmark har derfor støttet forslaget om ansettelse av en mann som helt kan vie seg for torvdriften (jfr. årsmelding for 1946 fra torvmesteren i Vest-Finnmark, herr skogforvalter Lavik, Alta).

Det norske myrselskap vil også støtte forslaget om at Finnmark får sin egen torvkonsulent. Nord-Norge er så stort at en konsulent for alle de tre nordligste fylker, slik som nå, er for lite. Da bevilgnin-

gen til den foreslåtte stilling antakelig vil bli belastet Finnmark skogfonds budsjett, har vi ikke ført opp midler til dette i vårt budsjettforslag. I tilfelle man finner det mest praktisk at stillingen sorterer under myrselskapet i likhet med de øvrige myr- og torvkonsulenter, vil vi gjerne medvirke til dette og til å gjøre ordningen så effektiv som mulig, men i såfall må nødvendigvis bevilgningen til myrselskapet økes.

Når det gjelder arbeidet for rasjonalisering og opphjørp av brenntorvproduksjonen, vil vi ha uttalt til slutt, at her er et arbeidsfelt så viktig at de midler som ofres på denne konto er helt uvesentlige i forhold til den økonomiske rolle som brenntorvproduksjonen spiller. For å ta 1946-års torvproduksjon som eksempel, kan nevnes at det da rundt regnet ble produsert ca. 1,6 mill. m³ brenntorv tilsvarende ca. 200.000 kulltonn i brennverdi. Dette tilsvarende igjen ca. 17 mill. kroner regnet etter en kullpris av kr. 85.— pr. tonn i norsk havn. Det gamle ordtak at penger spart er penger tjent, passer utmerket her, og i dette tilfelle gjelder sparingen verdifull utenlandsk valuta.

2. *Konsulentarbeidet vedkommende torvstrøproduksjonen:*

Det er et stadig stigende behov for torvstrø, og det er absolutt nødvendig at det er en institusjon som kan ta seg av de undersøkelser og planleggingsarbeider som alltid vil melde seg på dette område. Foruten de foran nevnte fabrikker som for tiden er under oppførelse i Sør-Norge, er det for tiden planer om å bygge flere nye torvstrøfabrikker, bl. a. en i Nordland og en i Finnmark. M. a. o. er det stadig nye oppgaver som melder seg.

Så snart arbeidsforholdene bedrer seg vil det sikkert bli en betydelig oppsving innen denne industri, da et eventuelt overskudd av torvstrø på det norske marked med fordel vil kunne eksporteres til Amerika. For tiden er avsetningsmulighetene der nesten ubegrensede etter de meldinger som myrselskapet har fått fra vår landbruksutsending i Washington, et forhold som antas å ville vare ved i en årrekke framover. Her har vi muligheter for å tilføre landet en del verdifull valuta.

3. *Konsulentarbeidet vedkommende myr dyrkingen:*

De jordbruksmessige muligheter som myrene byr på er så velkjente at det er overflødig å ofre mange ord på dette spørsmål her. Vi vil imidlertid framheve at såvel offentlige institusjoner som private i stigende utstrekning benytter seg av myrselskapets konsulenter til undersøkelser av myrer som tenkes dyrket eller benyttet til anlegg av kulturbeiter. Den veiledningsvirksomhet som myrselskapet driver på dette område har en meget stor betydning, både ved å trekke fram de virkelige gode dyrkingsmyrene og ved å forhindre at mindreværdige

myrer blir tatt i bruk til formål som de kanskje er mindre godt skikket til.

4. *Myrinventeringen:*

Som kjent går myrinventeringen ut på å tilveiebringe oversiktsmessige oppgaver over Norges myrarealer, først og fremst hva slags myrer vi har og hvilke formål de best egner seg til, dvs. en forrådsstatistikk vedkommende myrene. Verdien av å ha utført slike undersøkelser er iøynefallende straks det melder seg spørsmål om å nyttiggjøre seg myrene til et eller annet formål i de forskjellige distrikter. Inventering av alle landets myrer er imidlertid en meget langsiktig oppgave, særlig med det tempo som den for tiden drives med. Vi vil derfor også i år henstille til det ærede departement å øke bevilgningen til myrinventeringen overensstemmende med vårt budsjettforslag. Dette vil være en utmerket måte å tilrettelegge forholdene på såvel for utvidet myr dyrking som industriell utnyttelse av myrene. Og dermed også en garanti for stabilisering av arbeidslivet. Under et eventuelt konjunktururomslag for vår industri, eller omlegging av fisket til mer moderne metoder, vil det være av stor betydning at det hurtig kan pekes på nyttige arbeidstiltak. Myrene, og torvmassene i myrene, byr da på diverse muligheter. Men da må vi også ha rede på hvor myrene ligger og hva de kan brukes til, m. a. o.: Forrådsstatistikken må være i orden.

5. *Forsøksvirksomheten vedkommende myr dyrkingen:*

Som nevnt i myrselskapets budsjettforslag for de siste år, er det sterkt behov for å utvide myrforsøksvirksomheten i Nord-Norge. En viser i så måte til den redegjørelse som Myrkomiteen for Nord-Norge har offentliggjort (bilag 3), og til den henstilling fra Nordland landbruksselskap (bilag 4), som følger vedlagt. Den av Myrkomiteen for Nord-Norge foreslåtte utvidelse av forsøksvirksomheten i den nevnte landsdel, med en fast forsøksleder og flere spredte forsøk, særlig i Lofoten og Vesterålen, hvor det finnes ca. 400.000 dekar udyrket, men dyrkbar myr, finner styret å kunne tiltre som en midlertidig løsning. En slik spredt forsøksvirksomhet gir god anledning til å få prøvet forskjellige myrtyper under ulike klimatiske og topografiske forhold, og vil senere lett kunne innpasses i en mer omfattende virksomhet som måtte vise seg ønskelig. Vi vil derfor så sterkt som mulig anbefale at departementet på sitt budsjettforslag for kommende termin tar opp forslaget og at det ytes statsbidrag til igangsettelse av spredte forsøk i myr dyrking i Nord-Norge overensstemmende med Myrkomiteens forslag. Det henvises for øvrig til den vedlagte uttalelse fra Nordland landbruksselskap (bilag 4) og til den i uttalelsen refererte resolusjon fra landbrukets fagtjenestemenn og jordbrukets organisasjoner og institu-

sjoner i Nord-Norge, vedtatt på fellesmøte i Sortland 1.—3. mars d. å. Som en vil se av resolusjonen, er det enighet om at denne sak nå bør settes ut i livet.

Effektiviteten av myrselskapets arbeide vil selvsagt i høy grad være avhengig av om det program som er lagt for virksomheten gjennomføres helt ut. Betingelsen for dette er at det oppstilte budsjett ikke reduseres, så viktige arbeidsoppgaver må gå ut eller sterkt beskjæres. Styret vil derfor inntrengende henstille til det ærede departement at vår søknad om statsbidrag for kommende budsjettermin imøtekommes i sin helhet.

Framlagt og vedtatt på styremøte den 30. august 1947.

Det norske myrselskap.

Carl Løvenskiold
(sign.)

Aasulv Løddesøl
(sign.)

Bilag 1.

Ordinært budsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1948.

Utgifter:

A. Hovedkontoret.

1. Lønninger	kr. 26.500,00
2. Torvteknisk konsulent	» 6.000,00
3. Myrundersøkelser i lavlandet	» 2.000,00
4. Myrundersøkelser i høyfjellet	» 1.000,00
5. Bidrag til Trøndelag Myrselskap	» 3.000,00
6. Møter	» 500,00
7. Tidsskriftet	» 3.500,00
8. Kontorutgifter og revisjon	» 7.000,00
9. Bibliotek og trykksaker	» 300,00
10. Analyser	» 500,00
11. Depotavgift	» 300,00
12. Myrinventeringen	» 20.000,00
13. Torvkonsulenter for Vestlandet og Nord-Norge (lønninger + reiseutgif- ter)	» 21.000,00
14. Diverse utgifter (torvstatistikk m. v.)	» 800,00
<hr/>	
	kr. 92.400,00

B. Torvskolen i Våler.

15. Grunnavgift, assurance, vedlikehold m. v.	» 2.000,00
--	------------

C. Forsøksstasjonen på Mæresmyra.

16. Funksjonærlønninger	kr. 19.900,00	
17. Driftsutgifter	» 41.100,00	
18. Andre utgifter	» 3.400,00	
19. Forsøksmelding	» 1.200,00	
		kr. 65.600,00
	Tilsammen	kr. 160.000,00

Inntekter:

1. Medlemskontingent	kr.	3.500,00
2. Renter av legater og bankinnskudd til fri disposisjon	»	13.000,00
3. Renter av legater til fremme av myr dyrkingen....	»	2.500,00
4. Inntekter av tidsskriftet	»	2.800,00
5. Inntekter ved torvskolen i Våler (forpaktningssavgifter m. v.)	»	9.000,00
6. Inntekter ved forsøksstasjonen på Mæresmyra ..	»	13.500,00
7. Husleie på Mæresmyra	»	1.200,00
8. Distriktsbidrag og private bidrag	»	2.500,00
9. Refusjon av utgifter vedkommende myrundersøkelser	»	2.000,00
10. Statsbidrag	»	110.000,00
Tilsammen		kr. 160.000,00

Budsjett for utvidet forsøksvirksomhet på myr i Nord-Norge.
 (Vesentlig etter Myrkomiteens forslag.)

Utgifter:

Lønn til en forsøksleder II	ca. kr.	7.500,00
Reiseutgifter	» »	3.500,00
Kontorutgifter m. v.	» »	1.500,00
Arbeidshjelp til forsøkene (andel av anleggs- og kontrollutgifter)	» »	2.500,00
Kjemiske analyser	» »	2.000,00
	<hr/>	
	Tilsammen kr.	17.000,00

Inntekter:

Statsbidrag	kr. 17.000,00
-------------------	---------------

Bilag 2.

Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for kalenderåret 1948.

Driftsutgifter:

1. Forsøk og gårdsdrift	kr. 29.000,00	
2. Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet	» 3.000,00	
3. Analyser	» 700,00	
4. Trygding, kontorhold, avgifter og literatur m. v.	» 3.600,00	
5. Vedlikeholdsutgifter	» 4.000,00	
6. Reiseutgifter for myrkonsulent og assistent	» 800,00	
		<hr/>
		kr. 41.100,00

Andre utgifter:

1. Nydyrking og grunnforbedringer	kr. 2.200,00	
2. Diverse anskaffelser, maskiner og redskaper	» 600,00	
3. Undersøkelser for vannforsyningen til forsøksstasjonen og bestyrerboligen ..	» 500,00	
4. Avrundingsbeløp	» 100,00	
		<hr/>
		» 3.400,00

I alt utgifter kr. 44.500,00

Inntekter ved forsøksstasjonen kr. 13.500,00

Merknader til forslaget.

Driftsutgifter:

Post 1. I forhold til forrige budsjettforslag er posten forhøyet med kr. 4.000,00. Grunnen er den at lønningene til arbeiderne er steget betraktelig fra 1/1 1947. Stigningen er kr. 1,70 pr. dag og arbeider. Forsøksstasjonen er nå tilsluttet Jordbrukets Arbeidsgiverforening, og lønningene her er fastsatt i samsvar med landstariffen for jordbruksarbeidere. Driftsmidlene har også steget.

Post 2. Som forrige budsjettforslag.

Post 3. Som forrige budsjettforslag.

- Post 4. Økingen er her kr. 100,00 fra forrige års forslag. Trygdepremien er steget på grunn av ny bygning og øking av maskinkapitalen.
- Post 5. Samme beløp som forrige år er oppført. Vedlikeholdsarbeidene på hus må fortsette i den utstrekning det er mulig. Reparasjoner og maling trenges i stor utstrekning, men arbeidshjelp og materialer er vanskelig å skaffe. Likevel må en gjøre hva en kan for å få slike arbeider gjort.
- Post 6. Som forrige år.

Andre utgifter:

- Post 1. Arbeidet med å grøfte myra på nytt må fortsette. Som framholdt i tidligere budsjettforslag er årsaken den at grøftene nå for en stor del er blitt for grunne og derfor må fordypes hvis virkningen skal bli tilfredsstillende. Nydyrking er, som før framholdt, planlagt for et stykke mosemyr til forsøk. Arbeidet er bare så vidt påbegynt. For tiden er det vanskelig å få arbeidshjelp til mer enn det daglige arbeid, og heller ikke har det vært midler til å kunne fremme arbeidet raskt.
- Post 2. For ugrassprøyting trenger vi en ugrassprøyte (Deidesheimer-typen) og dusteapparat for dusting av insektdrepende midler, samt en ovn til bestyrerboligen.
- Post 3. Det har alltid vært vanskelig med vannforsyningen til forsøksstasjonen og bestyrerboligen. Til begge plasser har vi hovedledning felles med Sparbu kommune. For forsøksstasjonens vedkommende er det også flere som er interessert i samme fellesledning. Spørsmålet er nå framme om å få felles vannledning til bebyggelsen omkring Mære st. Til dette arbeid kreves en del forundersøkelser, og vi har derfor oppført et beløp til dette. Det har vært arbeidet en del med dette spørsmål før, men noen avgjørelse har en ikke kommet til. De stadige avbrekk i vannforsyningen, ikke bare i den tørre årstid om sommeren, men også om vinteren, særlig siste vinter, gjør at mye arbeidstid går med til kjøring av vann. Vi har forespurt hos Selskapet for Norges Vel om å få undersøkelser foretatt for å finne varig kilde. For tiden har selskapet ingen brønnborer i arbeid, men har lovet å hjelpe her når habil brønnborer blir ansatt.

De samlede utgifter ved forsøksstasjonen er kr. 2.000,— mindre enn forrige år. Inntektene er oppført med kr. 500,— mer enn forrige år.

Som sluttmerknad til budsjettforslaget vil jeg ha uttalt, at utviklingen de senere år med hensyn til budsjett som foreslås for forsøksarbeidet og de midler som bevilges til dette arbeid, er kommet i sterkt misforhold. Det er vel kjent at utgiftene har øket, og det meget sterkt siden freden kom, men de midler som en har fått til forsøks-

arbeidet har ikke øket. En vil forstå hvordan det vil virke, og en har vært nødt til å innstille seg etter det. Det vil bli mindre forsøk, og det har også gått ut over nødvendige vedlikeholdsarbeider. Nå er det jo så at en har vært nødt til å innskrenke noe, da det er blitt vanskeligere å få nødvendig arbeidshjelp, særlig ekstrahjelp i de travleste onnetider, da det er lett å få bedre betalt arbeid andre steder og da i forbindelse med gjenoppbyggingen.

Dette er vel kjente ting, men vil likevel peke på forholdet i denne forbindelse.

Forsøkne m. v. i 1947.

Ved forsøksstasjonen er det i 1947 lagt følgende forsøk:

1. Sortforsøk: 3 i eng, 3 i neper og kålrot, 2 i poteter og 1 i følgende vekster: Havre, bygg, haustrug, grønnfôr, hodekål og gulrot, i alt 14 stk.
2. Sattidsforsøk: 1 settetidsforsøk i poteter.
3. Gjødslingsforsøk: 16 i eng, 6 i korn, 2 i neper og 1 i poteter, i alt 25 stk.
4. Kalking og jordforbedring: 4 kombinerte kalkings- og gjødslingsfelter, 3 kalkfelter, 1 kalk- og sandfelt og 1 leir- og sandfelt, i alt 9 stk.
5. Ulike tynningstider for neper: 1 felt.
6. Frøavl: 2 felter.
7. Omløpsforsøk: 3 på grasmyr og 1 på mosemyr, i alt 4 stk.
8. Forsøk med ugrasbekjempelse: 1 felt med ulike sprøytemidler til ugras i kornåker.
9. Grøfteforsøk: 1 felt på mosemyr.
10. Beiteforsøk: 1 grøfteforsøk og 1 dyrkingsforsøk, begge på grasmyr.
11. Vernaliseringsforsøk: 1 felt i bygg.
12. Foredling av engvekster: Det drives f. t. med timotei. Felt for oppformering av frø av ulike typer er anlagt.

Ved forsøksstasjonen har vi i 1947 lagt 62 felter, foruten foredlingsarbeidet med engvekster.

Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter.

Hosstående tabell viser hva slags felter og antall forsøk som er lagt i 1947. Det har fremdeles vært vanskelig å få lagt nye felter og å holde de gamle i gang. Grunnen her til er mangel på arbeidshjelp i distriktene. Feltene i Bardal, Nordland fylke, er nedlagt. Andre felter som er sluttet er feltet på Østeråsmyra i Sparbu, et felt på Mære landbruksskole, et felt i Reitstøa, Sør-Trøndelag fylke, et felt hos Leif Moen, Bubakk, Tynset, og et felt hos Annar Ryen, Os, til sammen 10 felter.

Av nye felter er lagt et i Fiplingdal på Statens bureisingsfelt. De andre felter som er planlagt til dyrking i Fiplingdal og Susendal har

Oversikt over spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter i 1947.

Forsøkssted	Sand- og kalk- felter	Gjøds- lings- felter	Eng- frø- felter	Grøf- tefelter	Andre for- søk	Sum	Feltstyrer
<i>Nordland fylke.</i>							
Andenes	1	1				2	B. Nilsen
Fiplingdal			1			1	Oddm. Høstad
<i>Nord-Trøndelag fylke:</i>							
Aursjømyr, Verran		1			2	3	P. Tetlie
Kolvereid	1			1		2	A. Bjelland
Revolden, Skogn	1	3				4	H. Næss
Lennsmyra, Røra				1		1	Forsøksst.
Fengselsvesenet, Mæresmyra		1				1	Forsøksst.
Tramyra, Overhalla					2	2	J. Lindsethmo
<i>Sør-Trøndelag fylke:</i>							
Kverva, Frøya	1	2				3	J. Volden
Måmyr, Roan	1	1		2	1	5	M. Måmyr
<i>Hedmark fylke:</i>							
Vangrøftdalen, Os		1			3	4	N. Utheim
Astridkjølen, Elverum ...	1	1	1		1	4	S. Bjørnstad
<i>Buskerud fylke:</i>							
Aslefetmyra, Flesberg ...	1	3			2	6	O. M. Bergan
Sum	7	14	2	4	11	38	

ikke kommet i gang på grunn av manglende arbeidshjelp. Et felt er lagt på Tramyra i Overhalla, Nord-Trøndelag, et dyrkingsfelt er planlagt og arbeidet visstnok begynt hos Torleif Haga, Jonstølen, Buskerud fylke. Myra ligger ca. 1100 m over havet. Dyrkingsfeltet i Fræna, Møre og Romsdal fylke, vil forhåpentlig bli pløyd i høst. I alt er lagt ut 38 spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter i 1947.

Diverse.

660 m grøft er tatt opp på nytt, da de var blitt for grunne. Feltet var oppdyrket i 1919, og grøftene har vart i 27 år. De er nå gjort dypere, 1 m dype, og de gamle rør er brukt på nytt. På grunn av at kanalene er i grunneste laget, var det ikke mulig å få grøftene dypere, de ligger også langt fra hovedavløpet.

En del av vannledningen til forsøksstasjonen er tatt opp og lagt om. Det var nødvendig da den før lå slik at den i vintre med hard frost frøs til så vi måtte kjøre vann til forsøksstasjonen. Ved omleggingen vil en være sikret mot at vannledningen vil fryse der.

Den nye uthusbygning er blitt malt utvendig i sommer. Det gjenstår en del arbeider før den er helt ferdig, således takrenner, et par golv skal støpes og innlegging av lys og kraft, men forhåpentlig vil det lykkes å få utført det meste i høst.

Av reparasjonsarbeider og utbedringer på hus er utført en del i bestyrerboligen. Reparasjonsarbeid på uthus og våningshus ved forsøksstasjonen vil bli gjort i den utstrekning det er mulig.

Ved forsøksstasjonen har vi denne sommer hatt atskillig besøkende, således fra landbruksskolene i fylket, fra småbruks- og landbrukslag, fra Malmö og landbruksskole, Wilhelmina sokn, Sverige, med rektor, lærere og elever. Myrselskapets formann, herr godseier Carl Løvenskiöld, var her 11. til 13. juli.

Som praktiserende ved forsøksstasjonen har vi denne sommer — to måneder — hatt landbruksstuderende Reidar Vestad fra Vestfold.

Ved forsøksstasjonen er som før utført nedbørsmålinger gjennom året og temperaturmålinger i sommerhalvåret. Undersøkelser over tørrstoff i poteter og neper utføres ved forsøksstasjonen.

Myrkonsulenten har holdt foredrag ved småbrukskurs ved Mære landbruksskole. Assistent Aksel Hovd deltok i Nordiske Jordbruksforskeres kongress i Oslo og foretok etterpå en studiereise på Vestlandet.

Mære, 26. august 1947.

Hans Hagerup.

(sign.)

NY ASSISTENT I MYRSELSKAPET.

Som assistent (landmåler) i Det norske myrselskap har styret fra 1. mai i år ansatt småbrukskandidat Reidar Lunde.

Assistent Lunde er bondegutt fra Kolbu i Opland, født 31. august 1917. Etter å ha tatt lavere landbruksutdannelse gikk han 2. divisjons forskole og senere befalsskolen, hvor han tok avgangseksamen i 1939. Etter å ha tatt realartium i 1941 gikk han inn på Statens Småbrukslærerskole, hvor han ble uteksaminert høsten 1943. Hans praksis omfatter bl. a. gårdsbestyrerstilling, arbeide ved brenntorvfabrikken på Toten, leder av landbruksavdelingen i V. Totens forsyningnemnd, instruktør i H. M. Kongens Garde og lærer ved Opland småbruks- og hagebruksskole på Lena.